

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
Seimo Sveikatos reikalų komitetui
Valstybinei ligonių kasai

2026 m. gegužės 5 d., Nr. 26-068IR

DĖL PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO TIKSLINIMO IR VIRŠUTARTINIŲ PASLAUGŲ APMOKĖJIMO

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), kreipiasi į Lietuvos Respublikos finansų ministeriją ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją dėl susidariusios kritinės situacijos, susijusios su viršutartinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų (toliau – ASPP) apmokėjimu iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (toliau – PSDF) biudžeto lėšų bei paslaugų prieinamumo užtikrinimu.

2026 metų PSDF biudžeto rezerve sukaupta apie 940 mln. Eur, tai sudaro apie 21 proc. viso PSDF biudžeto pajamų plano. Tuo pačiu metu tiek privačios, tiek viešosios asmens sveikatos priežiūros įstaigos (toliau – ASPĮ) susiduria su situacija, kai faktiškai suteiktos ir mediciniškai pagrįstos viršutartinės paslaugos nėra apmokamos, nepaisant realaus pacientų poreikio.

Nuo 2026-01-01 įsigaliojęs naujos redakcijos Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinis įstatymas nustato griežtus fiskalinės drausmės reikalavimus, pagal kuriuos valdžios sektoriaus grynujų išlaidų augimas negali viršyti Seimo nustatytų ribų. Be to, PSDF biudžetas vykdomas pagal Seimo dar 2025-12-11 priimtą 2026 m. PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymą. Atitinkamai, susidarė situacija, kai metų eigoje Sveikatos apsaugos ministras neturi teisinės galimybės didinti išlaidų net ir esant sukauptam rezervui.

2026-04-22 Sveikatos reikalų komiteto posėdžio metu sprendimas dėl viršutartinių sumų apmokėjimo rastas nebuvo. Nepaisant to, visi suprantame, kad viršutartinių paslaugų neapmokėjimas ne tik kelia grėsmę ASPĮ finansiniam tvarumui, bet ir tiesiogiai riboja pacientų galimybę gauti jiems priklausančias sveikatos priežiūros paslaugas. Ilgainiui kiekvieno ketvirčio pabaigoje ASPĮ tiesiog sustabdys paslaugų teikimą, o tai kelia klausimą ir dėl sveikatos priežiūros specialistų užimtumo ir atlygio.

LVK vertinimu, PSDF biudžeto rezervo paskirtis yra aiškiai apibrėžta Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 23 str. Pagal jį, PSDF biudžeto rezervo rizikos valdymo dalies lėšos, be kita ko, gali būti naudojamos PSDF biudžeto pajamų trūkumui padengti, kai neužtenka lėšų kompensuojamai sveikatos priežiūrai apmokėti, PSDF biudžeto pajamoms ir išlaidoms, paskirstytoms metų ketvirčiais, subalansuoti taip pat PSDF biudžeto lėšomis kompensuojamai sveikatos priežiūrai apmokėti.

Atsižvelgiant į tai, kad faktinis ASPP mastas viršija planuotas išlaidas, o einamųjų metų PSDF biudžeto lėšų nepakanka faktiškai suteiktoms paslaugoms apmokėti, susidaro būtent tokia situacija, pagal kurią įstatymų leidėjas ir numatė PSDF biudžeto rezervo naudojimo galimybę. Svarbu tai, kad fiskalinės drausmės taisyklės savaime nedraudžia tikslinti biudžeto, todėl tai sudaro prielaidas teisėtam ir sistemiškai pagrįstam sprendimui – panaudoti dalį PSDF rezervo.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, LVK siūlo:

- **Inicijuoti Lietuvos Respublikos 2026 m. PSDF biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos 2026-2028 m. biudžeto patvirtinimo įstatymo pakeitimus, sumažinant PSDF biudžeto rezervą ir atitinkama apimtimi padidinant pajamas bei išlaidas, kurios pirmiausia būtų skirtos faktiškai suteiktų viršsutartinių paslaugų apmokėjimui.**

LVK pabrėžia, kad susiklosčiusi situacija nėra vien finansinio planavimo klausimas – ji tiesiogiai susijusi su valstybės pareiga užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir pacientų teisę į savalaikę bei kokybišką pagalbą. Todėl būtina nedelsiant imtis sprendimų įstatymų leidybos lygmeniu, kurie leistų subalansuoti fiskalinės drausmės reikalavimus ir realius sveikatos sistemos poreikius.

Tikimės konstruktyvaus tolesnio dialogo ir esame pasirengę dalyvauti rengiant konkrečius sprendimus bei teikti papildomus pasiūlymus.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė